

kom op voor
inclusie

Jaarverslag 2025

mensenrechten

inkomen

kijk op handicap

onderwijs

werk

wonen

ondersteuning

JAARVERSLAG 2025

**Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap
(GRIP vzw)**

Vooruitgangstraat 323, 1030 Brussel

02/214 27 60

info@gripvzw.be

www.gripvzw.be

BE 0474.368.206 | RBR Brussel

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	7
OPBOUW	12
2025 IN VOGELVLUCHT 10 centrale acties in 2025.....	13
Doelstelling 1 Een sterk beleid voor mensenrechten van personen met een handicap	14
OD1: GRIP draagt als partnerorganisatie bij aan het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen	14
OD2: GRIP ontwikkelt verder expertise over de mensenrechten van personen met een handicap en de toepassing van het VN-Verdrag Handicap	15
OD3: GRIP bevordert de implementatie van het VN-Verdrag Handicap	15
OD4: We ontwikkelen juridische strategieën om rechten van personen met een handicap af te dwingen	16
OD5: We verkennen de mogelijkheden voor mensen met een handicap om individueel via rechtszaken hun rechten af te dwingen	16
OD6: GRIP zet verder in op beleidsparticipatie, onder meer door deelname aan NOOZO	17
Doelstelling 2 Een inclusieve kijk op handicap	18
OD7: We blijven onze expertise uitbouwen over de kijk op handicap en over hoe de paradigmashift bij de bredere bevolking kan bevorderd worden	18
OD8: GRIP zet nieuwe strategieën in om mensen met een handicap aan te zetten tot meer bewustwording en actie op het vlak van hun mensenrechten.....	18
OD9: Het intersectioneel perspectief trekken we door, zowel in onze eigen organisatie als in alle acties die we ondernemen. Daarom ook dat we blijven bruggen bouwen met andere maatschappelijke bewegingen	21
OD10: GRIP informeert en sensibiliseert mediamakers en de brede cultuursector in verband met de inclusieve kijk op handicap.....	21
OD11: GRIP ondersteunt mensen met een handicap om een actievere rol op te nemen in alle aspecten van media en cultuur	22

Doelstelling 3 Voldoende en gepaste ondersteuning om zelfstandig te leven in de maatschappij op basis van zelfregie.....24

OD 12: GRIP informeert en sensibiliseert personen met een handicap en de bredere bevolking over het recht op ondersteuning, de principes van independent living en persoonlijke assistentie24

OD 13: GRIP werkt samen met beleidsmakers, middenveld en experts om te komen tot een betere wettelijke verankering van het recht op ondersteuning24

OD 14: We oefenen invloed uit op het beleid en voeden het maatschappelijk debat om goede oplossingen te vinden voor de lange wachttijden voor persoonlijke budgetten voor ondersteuning25

Doelstelling 4 Een inclusieve werkvloer28

OD15: GRIP brengt onder de aandacht dat personen met een handicap recht hebben op betaald werk op de reguliere arbeidsmarkt en dat vrijwilligerswerk en begeleid werken hier niet aan voldoen.....28

OD16: GRIP draagt ertoe bij dat werkgevers ondersteund worden om mensen met een arbeidshandicap tewerk te stellen.....29

OD17: GRIP ontwikkelt beleidsvoorstellen om het recht op ondersteuning in eigen regie op het vlak van arbeid te versterken. Deze beleidsvoorstellen worden op een sterke manier ingebracht op de beleidstafels en bij de politieke partijen29

OD18: GRIP brengt de drempels en de kansen in kaart op het vlak van transitie van onderwijs naar werk. Daarbij worden nieuwe pistes verkend om deze overgang te bevorderen30

Doelstelling 5 Recht op inclusief onderwijs31

OD19: GRIP zet gerichte acties op om het maatschappelijk én politiek draagvlak voor inclusief onderwijs te vergroten31

OD20: GRIP volgt nauwgezet het beleid op in verband met inclusief onderwijs en biedt hierover informatie en kritische reflectie (onder meer via artikelen op de website)32

OD21: GRIP komt naar buiten met standpunten en beleidsvoorstellen op het vlak van inschrijvingsrecht en recht op ondersteuning. We gaan hierover het gesprek aan met beleidsmakers en politieke partijen.....34

Doelstelling 6 Zelfstandig en inclusief wonen in de maatschappij35

OD22: GRIP informeert en sensibiliseert over het recht op wonen in de maatschappij, naar beleidsmakers op verschillende bestuursniveaus, middenveldorganisaties, personen met een handicap, experts,35

OD23: GRIP voedt het beleid en het maatschappelijk debat over het belang van voldoende sociale en betaalbare woningen die aangepast zijn aan de noden van mensen met een handicap35

OD24: GRIP bestudeert de realiteit in Vlaanderen op het vlak van recht op wonen in de maatschappij met eigen regie ook over de ondersteuning en vertaalt dit naar voorstellen voor deïstitutionalisering	37
Doelstelling 7 Een menswaardig inkomen	38
OD25: GRIP zorgt voor meer bewustwording over de kwetsbare inkomenspositie en de drempels voor een menswaardig inkomen	38
OD26: GRIP brengt het perspectief van personen met een handicap aan binnen het armoedebelaid.....	39
OD27: GRIP beïnvloedt het beleid om te zorgen dat er voldoende hoge loonsvervangende uitkeringen zijn (ook in combinatie met loon uit werk, bij samenwonen) en dat mensen hun integratietegemoetkoming behouden	40
Doelstelling 8 Een sterke mensenrechtenorganisatie – kwestie van organisatie	41
KO1: GRIP is een zelforganisatie en wordt bestuurd en aangestuurd door ervaringsdeskundigen	41
KO2: GRIP is een organisatie van ervaringsdeskundigen die de inhoud van GRIP bepalen	42
KO3: GRIP is gericht op samenwerking.....	45
KO4: GRIP staat sterk in communicatie	47
KO5: GRIP biedt vorming.....	49
KO6: Monitoring en evaluatie van de doelstelling met het oog op impact	50
KO7: Personeelsbeleid.....	51
KO8: Duurzame organisatie en financiering.....	53
Bijlagen.....	55
Ledenlijst AV sinds de AV op 18 november 2025.....	55
Ledenlijst bestuur sinds de AV van 18 november 2025	55

Een citaat uit de Bijbel

"Toen zei de heer tegen hem: 'Dit is het land dat Ik onder ede aan Abraham, Izak en Jakob heb beloofd toen Ik zei: "Ik zal het aan je nakomelingen geven." Ik heb het je met je eigen ogen laten zien, maar je zult er niet naartoe oversteken.'"

Deuteronomium 34:4

Mozes ging het beloofde land nooit binnen, hij mocht het enkel vanaf de top van de berg Nebo overzien.

Is dit het lot dat voorvechters voor inclusie en mensenrechten van personen met een handicap beschoren is?

VOORWOORD

Gelijke rechten voor personen met een handicap: het doel dat we nooit halen?

Op 14 december 2000 werd GRIP opgericht. 25 jaar geleden. Niet op dat moment, maar iets later werd de missie van GRIP omschreven als:

***De vereniging stelt zich tot doel
gelijke kansen en gelijke rechten
van personen met een handicap te realiseren.***

Deze ambitie 'gelijke rechten' is dan ook ingeschreven in de naam van GRIP: Gelijke Rechten voor iedere Persoon met een Handicap.

We vieren 25 jaar GRIP. Maar het is ook duidelijk dat we in 25 jaar deze doelstelling niet hebben bereikt of nog niet hebben bereikt. Die gelijke rechten voor mensen met een handicap, die zijn er duidelijk nog niet. Na 25 jaar leidt dit binnen onze organisatie of beweging soms tot frustratie of ongenoegen.

En nochtans: er is sinds 2006 een VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap. Dat verdrag maakt heel concreet wat we dienen te verstaan onder 'gelijke rechten voor iedere persoon met een handicap'. En België en ook Vlaanderen ondertekenden dit VN-Verdrag op 2 juli 2009. De beleidsmakers van dit land hebben toch al veel tijd gehad om die gelijke rechten, die volwaardige inclusie van personen met een handicap te realiseren?

In 2021 is er zelfs een artikel toegevoegd aan onze grondwet, artikel 22ter: "Iedere persoon met een handicap heeft recht op volledige inclusie in de samenleving, met inbegrip van het recht op redelijke aanpassingen".

Het spanningsveld tussen deze 'rechten op papier' en 'rechten in het dagelijks leven' is heel sterk voelbaar binnen onze beweging. We illustreren dit even, niet als klaagzang, maar om het concreet te maken.

Volledige inclusie betekent, niet volgens GRIP maar volgens het VN-Verdrag, kunnen rekenen op persoonlijke assistentie. Maar sinds het ontstaan van GRIP is de lijst van volwassenen die wachten op ondersteuning via een persoonsvolgend budget blijven toenemen tot ruim 18.000 (laatste cijfers eind 2024) en die wachtlijst blijft oplopen in plaats van af te nemen.

Volledige inclusie betekent, terug niet volgens GRIP maar volgens het VN-Verdrag, het recht voor alle leerlingen op kwalitatief goed en inclusief onderwijs. Maar we zien dat gezinnen die kiezen voor inclusief onderwijs blijven ploeteren en dat het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs blijft stijgen, met een toename van ongeveer 13 tot 20% sinds 2018.

En een derde illustratie. Volledige inclusie betekent, terug niet volgens GRIP maar volgens het VN-Verdrag, op vrij gekozen en passend werk binnen een inclusieve werkplek. Maar in Vlaanderen blijft de tewerkstelling van personen met een handicap rond de 50% bengelen, een van de laagste cijfers in Europa. En heel wat personen met een handicap dienen zich te beperken tot vrijwilligerswerk, wat nog ver staat van echt inclusief werk.

We herhalen dus even: na 25 jaar GRIP zijn de gelijke rechten voor mensen met een handicap duidelijk nog niet gerealiseerd. Of anders verwoord: na bijna 20 jaar ratificatie van het VN-Verdrag blijft de implementatie ondermaats. Zie in dit verband ook de lange lijst van zorgen en aanbevelingen die het VN-comité formuleerde in 2024.

Hoe kunnen we naar dit spanningsveld kijken? Bij een viering van 25 jaar GRIP is het niet overbodig om bij deze vraag stil te staan. Reflectie is aangewezen om niet vast te rijden in diepe verbittering of verlamming. Niet-gehaalde doelen kunnen leiden tot schuldvragen, strategische meningsverschillen of splitsingen. Bewust omgaan met dit spanningsveld kan ons juist sterker maken. We willen een aantal overwegingen aanhalen.

Er worden toch stappen vooruit gezet?

Wanneer wij aanhalen dat rechten van mensen met een handicap niet worden gerealiseerd in Vlaanderen, krijgen we vaak als tegenreactie dat er toch stappen vooruit worden gezet. Vooral beleidsmakers wijzen dan graag op verwezenlijkingen om onze aanspraken of kritieken te ontkrachten, bijvoorbeeld in verband met de wachtlijsten 'voor prioriteitengroep 1 hebben we gezorgd voor een automatische toekenning'.

Nu mogen kleine stappen vooruit zeker benoemd worden. Maar dit haalt het spanningsveld niet weg. Mensen met een handicap leven nu en hebben weinig aan halve oplossingen en de boodschap dat beleid tijd vraagt. Getrouw aan onze missie dienen we de schendingen van mensenrechten in scherpe bewoordingen blijven benoemen en geen vrede nemen met halfslachtige oplossingen.

Anderzijds is het wel aangewezen om als beweging het langetermijnperspectief te combineren met het benadrukken van stapsgewijze overwinningen. Die helpen de motivatie behouden.

Daarnaast zijn er ook proceswinsten, zoals meer bewustzijn, een verbreding van de beweging en nieuwe inzichten bij beleidsmakers.

Onze doelstelling, onze missie is ambitieus en visionair.

Dit brengt ons op het spanningsveld dat je in bijna elke sociale, politieke of maatschappelijke beweging terugziet. Bij grote maatschappelijke doelen hoort weerstand. Tijdens het GRIP weekend in 2011 zijn we erbij blijven stilstaan dat inclusie realiseren geen sprint is, maar een marathon. Dit mondde uit in de omschrijving van onze rol als voortrekker en aanjager. GRIP kiest er bewust voor om deze rol aan te houden. En we weten dat de rol van voortrekker opnemen betekent dat we steeds voorop dienen te lopen en tegen weerstanden ingaan. Het gaat zowel om weerstanden in visie als om weerstanden die voortkomen uit de weerbarstige realiteit van beperkte middelen en traag beleid.

Een bijbels verhaal dat hier bij aansluit is dat van Mozes. Mozes krijgt een extreem ambitieus doel: zijn volk bevrijden en naar het Beloofde Land brengen. Mozes kan zijn volk op weg zetten naar het Beloofde Land maar zelf komt hij er niet binnen. Hij sterft op de berg Nebo, met zicht op Israël. Misschien is dit het lot dat voorvechters voor inclusie en mensenrechten van personen met een handicap beschoren is?

Er is een diepgaande paradigmashift nodig.

Dit spanningsveld is verbonden met de kijk op handicap en de nood aan een ware paradigmashift. Zonder een diepgaande paradigmashift worden centrale thema's in verband met de rechten van personen met een handicap en inclusie niet ten volle begrepen. Denk dan bijvoorbeeld aan deïstitutionalisering, persoonlijke assistentie of inclusief onderwijs.

Wanneer de mindshift bij beleidsmakers en andere betrokken partijen niet wordt gemaakt, leidt dit tot bewuste én onbewuste weerstanden.

We merken ook dat beleidsmakers er soms wel toe komen een aantal problemen op het vlak van inclusie te benoemen. Maar dan komen ze met beleidsoplossingen die blijven vasthangen aan het medische zorgdenken. Soms gaat het om een selectieve inclusie: inclusie voor een bepaalde groep mensen met een handicap, maar bijvoorbeeld niet voor mensen met een grote ondersteuningsnood. Of men gaat bepaalde initiatieven die een kleine stap richting inclusie betekenen meteen het label 'inclusief' geven, terwijl ze toch blijven neerkomen op segregatie. Denk daarbij aan de maatwerkbedrijven.

Nog 25 jaar GRIP.

Bij de viering van 25 jaar GRIP hoort een heel bewust visie op hoe we als mensenrechtenorganisatie aan onze doelstellingen blijven werken. Hierbij zien we alvast 3 handvaten.

De richting aanhouden. Soms dienen we doelstellingen wel even te herformuleren. Daarbij houden we rekening met de actuele situatie en de verschillende stappen die dienen gezet te worden. Maar de uiteindelijke doelstelling houden we best scherp: inclusie en niets minder.

Onze aanpak vernieuwen. Steeds hetzelfde werkt niet. Dus zoeken we naar nieuwe tactieken en nieuwe coalities. En naar nieuwe mensen die nieuwe adem betekenen voor onze beweging.

De lange weg voor ogen blijven houden. Het wringt soms, maar we dienen er bewust voor te zijn dat diepgaande veranderingen tijd vragen. Ons als beweging ook richten op tussenstappen en kleine successen vieren is in dit verband heel belangrijk.

‘En de boer, hij ploegde voort’ en GRIP werkt verder aan mensenrechten. Met nog eens 25 jaar GRIP zullen we hoe dan ook dichterbij gelijke rechten van personen met een handicap staan. Met die zekerheid sluiten we dit lange voorwoord af. Lees zeker ook verder het jaarverslag over onze activiteiten in 2025.

Luc Demarez, voorzitter

Patrick Vandelanotte, coördinator

OPBOUW

Vanaf het werkjaar 2025 werken we met GRIP binnen het kader van een nieuw meerjarenbeleidsplan 2025|2029. De doelstellingen van dit beleidsplan zorgen voor de ordening van alle activiteiten die GRIP onderneemt. En dus ook voor de ordening in dit jaarverslag.

De grote verandering die we nastreven is een inclusieve wereld. Met **7 strategische doelstellingen** geven we aan op welke vlakken GRIP met dit beleidsplan een verandering nastreeft in de maatschappij:

1. Een sterk beleid voor mensenrechten en gelijke kansen voor personen met een handicap
2. Een inclusieve kijk op handicap
3. Voldoende en gepaste ondersteuning om zelfstandig te leven in de maatschappij op basis van zelfregie
4. Een inclusieve werkvloer
5. Recht op inclusief onderwijs
6. Zelfstandig en inclusief wonen in de maatschappij
7. Een menswaardig inkomen

De **27 operationele doelstellingen** van het meerjarenplan 2025|2029 zorgen voor een nieuwe ordening van onze acties.

We gebruiken in dit jaarverslag bewust het woord handicap. We verwijzen hiervoor naar de basisvisie van GRIP.

In onze basisvisie en in onze werking leggen we vooral de nadruk op het respect voor de eigenheid en de kwaliteiten van elk individu. We gebruiken het woord handicap omdat we het nodig vinden dit te blijven benoemen zolang mensen sociaal achtergesteld worden omwille van een beperking of chronische ziekte. Niet het individu met een beperking is bepalend voor zijn handicap, maar de samenleving. Een handicap of een groep mensen met een handicap ontstaat pas wanneer mensen met een beperking geconfronteerd worden met obstakels in de buitenwereld en met de gangbare manier van denken. Deze obstakels verhinderen inclusie en de evenwaardige deelname van mensen met een beperking aan de samenleving.

2025 IN VOGELVLUCHT

10 centrale acties in 2025

1. We kwamen in het voorjaar naar buiten met ons **nieuw meerjarenplan 25|29**.
2. GRIP volgde op wat de aanbevelingen van het VN-Comité concreet betekenen voor het Vlaams beleid en verzorgde een heruitgave van **de brochure 'JA zeggen, JA doen'**.
3. We zijn gestart met een expertengroep die verder onderzoekt hoe de **paradigmashift** bij de bredere bevolking kan bevorderd worden.
4. We streefden verder naar een wettelijke verankering van **het recht op ondersteuning**. We zochten hiervoor naar samenwerking met andere organisaties en betrokkenen.
5. We bouwden het **netwerk ervaringsdeskundigen handicap en werk** verder uit (in samenwerking met GTB). Dit verliep echter heel moeizaam.
6. GRIP werkte samen met de **coalitie voor inclusief onderwijs** aan een groter maatschappelijk draagvlak voor inclusief onderwijs.
7. GRIP werkte een **vorming** uit over **het recht op wonen in de maatschappij**. Deze vorming boden we aan op de REVA-beurs en binnen onze bruispunten voor inclusie (in Brugge en Hasselt).
8. We organiseerden een **debatlunch** over het belang van **voldoende sociale en betaalbare woningen** die aangepast zijn aan de noden van mensen met een handicap.
9. We verzamelden informatie en getuigenissen over loonsvervangende **uitkeringen en de integratietegemoetkoming**.
10. We vierden het **25-jarig** bestaan van GRIP op een **medewerkersfeest** op 14 december.

Doelstelling 1

Een sterk beleid voor mensenrechten van personen met een handicap

OD1: GRIP draagt als partnerorganisatie bij aan het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen

Door wijzigingen in het gelijkekansenbeleid kunnen we als mensenrechtenorganisatie vanaf 2025 als partnerorganisatie verder inzetten op mensenrechten en inclusie van personen met een handicap. Daar is een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Regering voor afgesloten die gaat over een periode van 5 jaar. GRIP is tevreden en ook fier om als mensenrechtenorganisatie van en voor personen met een handicap de rol als partnerorganisatie te kunnen opnemen.

Als partnerorganisatie ondersteunen we vanuit onze expertise waar gevraagd en mogelijk de minister van Gelijke Kansen. Op vraag van Gelijke Kansen Vlaanderen namen we in 2025, naast de reeks resultaatsverbintenissen, specifieke vragen of opdrachten op:

- We brachten advies uit rond de actieplannen voor het horizontaal gelijkekansenbeleid.
- We namen deel aan het overleg met het middenveld bij voorbereiding van COSP 18 (de conferentie van staten over het VN-Verdrag Handicap).

Voor een goede afstemming met het kabinet Gelijke Kansen hebben we 5 keer deelgenomen aan een overlegmoment. Met Heiko Van Muylder (kabinetschef) hadden we een bilateraal overleg op 2 juli. En Fatima Llouh (raadgeefster Gelijke Kansen) nam deel aan de inspiratiedag echt werk op 16 juni.

Als gelijkekansenorganisatie bouwden we verder expertise op rond gelijkekanseninstrumenten zoals indicatoren, positieve actie, praktijktesten en brachten we deze expertise in waar aangewezen of gevraagd. Zo was er onder meer afstemming met Statistiek Vlaanderen en namen we deel aan een bemiddeling door het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI) na een melding op basis van een praktijktest.

OD2: GRIP ontwikkelt verder expertise over de mensenrechten van personen met een handicap en de toepassing van het VN-Verdrag Handicap

2024 was een belangrijk moment op het vlak van de implementatie van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap. In augustus besprak het VN-Comité in Genève de voortgang die België al dan niet maakte op het vlak van het VN-Verdrag Handicap. GRIP had hiervoor een schaduwrapport opgemaakt en nam ook deel aan die besprekingen. De concluding observations (slotopmerkingen) werden door het Comité gepubliceerd op 10 september 2024.

In 2025 zijn we met GRIP aan de slag gegaan met deze conclusies. We onderzochten wat de aanbevelingen van het VN-Comité concreet betekenen voor het Vlaams beleid. Op tal van overlegmomenten hebben we dit ingebracht. En dit vormde ook de basis voor ons advies bij de opmaak van het horizontaal actieplan Gelijke Kansen.

OD3: GRIP bevordert de implementatie van het VN-Verdrag Handicap

Om beleidsmakers te inspireren en te ondersteunen bij de omzetting van het VN-Verdrag naar de praktijk, verzorgden we een heruitgave van de brochure 'JA zeggen, JA doen'. Deze uitgave bevat de basisinformatie over het VN-Verdrag Handicap en een verdieping bij een aantal centrale thema's zoals het bevorderen van bewustwording, zelfstandig wonen in de samenleving en inclusief onderwijs. De volledige tekst van de slotopmerkingen van het Comité is opgenomen in deze brochure.

Met deze brochure roepen we beleidsmakers op om werk te maken van een doordacht totaalplan voor de implementatie van het VN-Verdrag Handicap. Zij dienen ervoor te zorgen dat de krijtlijnen uitgetekend door het VN-Verdrag en verfijnd door het VN-Comité omgezet worden in een Vlaamse realiteit. Zij dienen ervoor te zorgen dat dit mensenrechtenverdrag meer is dan een vodge papier.

We werkten constructief samen met Unia en het VMRI. Nadia Hadad is namens GRIP lid van de begeleidingscommissie van Unia en Luc Demarez

sluit aan bij de klankbordgroep van het VMRI. In het najaar hadden we ook een bilateraal overleg met het VMRI.

GRIP ontwikkelde ook een nieuw vormingspakket over het VN-Verdrag Handicap. In dit kader organiseerden we een vormingsdag over het VN-Verdrag Handicap, met als titel: 'handicap een zaak van mensenrechten!' En op de REVA-beurs (26 april) verzorgden we een workshop als inleiding tot het VN-Verdrag.

OD4: We ontwikkelen juridische strategieën om rechten van personen met een handicap af te dwingen

Met het platform Handicap en Recht zorgden we verder voor uitwisseling tussen de wereld van handicap en de juridische wereld en verkenden we juridische mogelijkheden om de rechten van personen met een handicap te versterken. Er waren 4 bijeenkomsten, met als thema's:

- Toegang tot de rechtbank
- Bewindvoering
- Praktijktesten
- Sociale rechten binnen het internationaal juridisch kader.

GRIP is toegetreden tot de Coalitie Iedereen Beschermd. Dit brede verband van middenveldorganisaties probeert een dam op te werpen tegen de afbraak van sociale rechten en sociale bescherming. In het voorjaar van 2025 organiseerde de coalitie een studiedag over sociale bescherming, waar we met GRIP ook onze eigen juridische werkwijze toelichtten rond de actualisatie.

OD5: We verkennen de mogelijkheden voor mensen met een handicap om individueel via rechtszaken hun rechten af te dwingen

Voor personen met een handicap, die vaker in conflict komen met administraties, zorginstellingen, ziekenfondsen of werkgevers, kan een rechtsbijstandverzekering een cruciale hefboom zijn om rechten af te dwingen, zonder angst voor torenhoge gerechtskosten. Daarom hebben we aan freelance medewerker Youri Devlaminck de opdracht gegeven om de rechtsbijstandsverzekering te onderzoeken. Dit resulteerde in een

informatief artikel op onze website: 'Wat is een rechtsbijstandsverzekering en waar let je best op wanneer je een rechtsbijstandsverzekering wilt afsluiten?'

OD6: GRIP zet verder in op beleidsparticipatie, onder meer door deelname aan NOOZO

GRIP was ook in 2025 een heel actief lid van NOOZO, de Vlaamse adviesraad voor personen met een handicap. Luc Demarez vertegenwoordigde GRIP in het bestuur en in de adviesraad van NOOZO. GRIP nam deel aan 5 werkgroepen van NOOZO (transitie, onderwijs, ervaringsdeskundigheid, positieve actie, BelRAI) en nam onder de NOOZO-vlag deel aan vertegenwoordiging en lobbywerk onder meer in de beleidsdomeinen werk, onderwijs en welzijn.

GRIP IN 2025: een sterk beleid voor mensenrechten van personen met een handicap

- GRIP formuleerde een reeks aanbevelingen voor de implementatie van het VN-Verdrag bij de opmaak van het horizontaal actieplan Gelijke Kansen.
- We verzorgden een heruitgave van de brochure 'JA zeggen, JA doen'.
- We ontwikkelden een vormingspakket over het VN-Verdrag en organiseerden op 27 november een vormingsdag VN-Verdrag.
- Het platform Handicap en Recht kwam 4 keer bijeen.
- We onderzochten de mogelijkheden voor personen met een handicap om een rechtsbijstandverzekering te benutten en gaven hierover informatie in een artikel op onze website.
- GRIP bleef actief binnen NOOZO, de Vlaamse adviesraad voor personen met een handicap.

Doelstelling 2

Een inclusieve kijk op handicap

OD7: We blijven onze expertise uitbouwen over de kijk op handicap en over hoe de paradigmashift bij de bredere bevolking kan bevorderd worden

We willen onderzoeken hoe ver we in Vlaanderen staan met de paradigmashift en welke strategieën kunnen ingezet worden om die mindshift in de kijk op handicap te bewerkstelligen. Daarom zijn we een expertengroep opgestart, die in 2025 3 keer is bijeengekomen. Onze brede achterban van ervaringsdeskundigen gaf mee richting aan dit traject via een inhoudelijke discussie tijdens de Denkgroep.

Bij de opstartvergadering brachten we als vertrekpunt een stand van zaken rond handicapvisie binnen GRIP en hoe we aan sensibilisatie werken. Op een tweede bijeenkomst stonden we, op basis van een toelichting van Fien Criel, stil bij het theoretisch kader van de CRIP-theorie. En op de derde bijeenkomst bracht Lise-Lore Steeman, verbonden aan het COMMunity-onderzoeksproject (KU Leuven), de bevindingen uit hun onderzoek naar campagnes.

OD8: GRIP zet nieuwe strategieën in om mensen met een handicap aan te zetten tot meer bewustwording en actie op het vlak van hun mensenrechten

We focussen op sociale media als sterke strategie om mensen te informeren en te sensibiliseren. Daarbij proberen we nieuwe werkvormen uit:

- Bij de inspiratiedag echt werk op 16 juni verzorgden we de dag zelf nog een professionele videoreportage.
- Bij de actie Recht op ondersteuning op 15 september (actiegroep) was er een Facebook live.
- Op 25 november verzorgden we een webinar over de rechten van mensen met een handicap bij het Huis van de Mens ('Doe ne keer geweune').

De grootste uitdaging was de realisatie van een podcastreeks. Daar zijn bijna 3 jaar voorbereiding aan voorafgegaan. Vanaf november konden we 7 afleveringen van de videopodcast Inclusieklap lanceren. Daarvoor werkten we samen met productiehuis de Seizoenen (inhoudelijk) en Promotime (faciliteiten).

De reeks wordt gepresenteerd door ervaringsdeskundigen Kwinten Van Heden en Luk Dewulf. Zij gaan met andere ervaringsdeskundigen in gesprek, wat leidt tot ongefilterde gesprekken over leven met een handicap en de weg naar een inclusieve samenleving. De gasten in deze eerste reeks waren:

- William Boeva
- Rob Vanoudenhoven
- Mari Sanders
- Chris Willemsen
- Ann Ceurvels
- Rob Beenders
- Karl Meesters

We creëerden voor Inclusieklap en voor de algemene werking van GRIP verschillende authentieke videoteasers. De medewerkers of freelancers van GRIP en de gasten van de videopodcast Inclusieklap geven daarin informatie of duiding bij een GRIP-thema of activiteit.

Door een grote inzet op sociale media, haalden we een mooi bereik met Inclusieklap.

Facebook

Weergaven berichten: 1.999.902

Instagram

Weergaven berichten: 411.782

TikTok (eerste stap van GRIP op TikTok)

Weergaven berichten: 487.000

LinkedIn

Weergaven berichten: 14.502

YouTube

Weergaven berichten: 49.199

De videopodcast werd gepubliceerd op YouTube. GRIP experimenteerde met het voor haar nieuwe platform Spotify.

Verschillende videoteasers van onze authentieke gasten bij Inclusieklap over een correcte representatie/beeldvorming van personen met een beperking, onderwijs, en actieve cultuurparticipatie bereikten een groot publiek. TikTok: 130K, Instagram: 150K en Facebook: 420K.

In het kader van bewustwording hebben we ook de werking van de **bruispunten voor inclusie** verdergezet. Na een voorbereiding in het najaar 2024, is een tweede bruispunt in Hasselt opgestart in samenwerking met Onze Nieuwe Toekomst, Avansa Limburg en De Roze Bink.

De officiële opstart vond plaats op 24 mei met een feestelijke startactiviteit 'Knabbel en babbel' over inclusie, waarbij getuigenissen werden gedeeld over verschillende thema's (onderwijs, werk, wonen en kruispuntdenken). De schepen van Gelijke Kansen van de stad Hasselt, Tine Jans, kwam langs om het startschot te geven. In het najaar organiseerden we een tweede activiteit in het bruispunt, een info- en uitwisselingsnamiddag rond het thema wonen.

Ook het bruispunt in Brugge bleef draaien. Daar hebben we het aanbod voor het bordspel Expeditie Inclusief opgezet. En op 19 november ging een info- en gespreksavond door over wonen.

OD9: Het intersectioneel perspectief trekken we door, zowel in onze eigen organisatie als in alle acties die we ondernemen. Daarom ook dat we blijven bruggen bouwen met andere maatschappelijke bewegingen

De komende jaren focust GRIP op het kruispunt handicap en etniciteit. Het samenkomen van uitsluitingsmechanismen maakt dat personen op dit kruispunt vandaag weinig zichtbaar zijn. Om onze expertise over dit kruispunt te verdiepen en bruggen te bouwen met andere bewegingen gingen we in gesprek met Ella vzw, LEVL en Senzo vzw.

Deze uitwisselingen en verkennende gesprekken vormden de basis voor het actieplan kruispuntdenken voor 2026, waarbij we inzetten op concrete acties met een duidelijke structuur, met aandacht voor zowel interne als externe acties.

We sloten ook een partnerschap met Ella vzw rond hun lopende actieonderzoek naar het kruispunt van etniciteit, gender en handicap. Wij brachten onze expertise in via de klankbordgroepsessies en engageerden ons als partner voor de studiedag in 2026, waarop de onderzoeksbevindingen worden voorgesteld.

GRIP verleende in het najaar ook advies aan Casa Rosa bij het organiseren van een focusgroep, gericht op het in kaart brengen van de noden van personen op het kruispunt handicap en LGBTI+.

OD10: GRIP informeert en sensibiliseert mediamakers en de brede cultuursector in verband met de inclusieve kijk op handicap

GRIP wil een sterke kennis- en gesprekspartner zijn rond inclusie in de mediasector. Daarom zette GRIP in 2025 de samenwerking met de VRT verder, onder meer via deelname aan het inclusienetwerk. Daarnaast werkte GRIP een standpunt uit over de nieuwe beheersovereenkomst van de VRT voor de periode 2025-2030, die we op 22 mei hebben toegelicht tijdens de hoorzitting hierover in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement. Ans Janssens, voortrekker mediabeleid bij GRIP, gaf als ervaringsdeskundige deze toelichting en neemt een centrale rol op in alles wat de VRT betreft.

Ook in het najaar bleef GRIP in contact met het kabinet, het Team Diversiteit & Inclusie van de VRT en andere gelijkheidsorganisaties, om de impact van de nieuwe beheersovereenkomst te bespreken. Daarbij werkte GRIP een reactie uit op inhoud van de beheersovereenkomst.

OD11: GRIP ondersteunt mensen met een handicap om een actievere rol op te nemen in alle aspecten van media en cultuur

GRIP streeft naar een inclusieve maatschappij. We zouden graag zien dat media, kunst en cultuur personen met een handicap voldoende en op inclusieve wijze weergeven. Dat cultuurmakers actief kunnen participeren, dus niet alleen als toeschouwers maar ook als podiumbeesten, is daar een essentieel aspect van. Maar daar knelt het schoentje.

In het najaar konden we het onderzoek over de cultuurparticipatie van personen met een handicap afwerken. Dit onderzoek werd in opdracht van GRIP uitgevoerd door Kwinten Van Heden, zelf theatermaker met een handicap. Het kreeg als titel: '(Naar) een actieve participatie van kunstenaars met een beperking in het culturele en audiovisuele veld?'

Met het onderzoek bekomen we een actuele landschapstekening van de positie van de kunstenaar met een beperking (in opleiding) in het culturele en audiovisuele landschap. Met een focus op de podiumkunstenaar. Kwinten deed een literatuur- en documentenstudie en had een reeks uitwisselingsgesprekken. Zijn schets bracht een aantal pijnpunten in kaart, die hij uitwerkte als kansen voor het beleid (en voor GRIP) om de weg van de kunstenaar met een beperking in het culturele en audiovisuele veld te faciliteren.

Op 29 november hebben we dit onderzoek gepresenteerd in deSingel in Antwerpen (in samenwerking met Koninklijk Conservatorium Antwerpen).

Daarnaast hebben we rond cultuurparticipatie ook een stevige samenwerking opgezet met Crippling the Space. Dit is een kunstenaarscollectief dat een veilige ruimte biedt om getuigenissen uit te wisselen tussen kunstenaars met een beperking en acties wil faciliteren voor een meer toegankelijke cultuursector in en met Vlaamse en Brusselse cultuurorganisaties. Tijdens het TheaterFestival 2023 stelde

Crippling the Space een charter voor een toegankelijker cultuursector voor. Nu gaan ze verder in gesprek met kunstopleidingen over inclusie van studenten met een handicap en verzorgen ze vormingen en workshops rond onder meer inclusieve productielogica.

GRIP IN 2025: een inclusieve kijk op handicap

- We zijn gestart met een expertengroep die verder onderzoekt hoe de paradigmashift bij de bredere bevolking kan bevorderd worden.
- In het najaar kwamen we naar buiten met 7 afleveringen van de videopodcastreeks Inclusieklap.
- In de bruispunten voor inclusie (Brugge en Hasselt) gingen 4 activiteiten door.
- We verkenden het kruispunt tussen etniciteit en handicap. Er ligt een actieplan klaar om daar in 2026 verder op in te zetten.
- GRIP sloot verder aan bij het inclusienetwerk van de VRT. We verzorgden ook een kritische insteek bij de nieuwe beheersovereenkomst.
- We kwamen naar buiten met een onderzoek rond de cultuurparticipatie van personen met een handicap.
- We zijn een samenwerking opgestart met Crippling the Space.

Doelstelling 3

Voldoende en gepaste ondersteuning om zelfstandig te leven in de maatschappij op basis van zelfregie

OD 12: GRIP informeert en sensibiliseert personen met een handicap en de bredere bevolking over het recht op ondersteuning, de principes van independent living en persoonlijke assistentie

We ontwikkelden een vorming over het recht op ondersteuning, de principes van independent living en persoonlijke assistentie. Die brachten we voor het eerst op de vormingsdag van GRIP op 27 november. Op basis van onze vorming deden we (op vraag) ook een inbreng in het colloquium van de Brusselse Raad voor Personen met een Handicap op 3 december. Beide keren werkten een stafmedewerker en een ervaringsdeskundige aanvullend samen. In 2026 kunnen we met deze vorming verder mensen informeren en sensibiliseren.

Op 13 juni informeerden we op de studiedag 'Van grondrechten naar privileges' van de coalitie 'Iedereen Beschermd' over recht op ondersteuning en onze strijd om dit te verdedigen.

OD 13: GRIP werkt samen met beleidsmakers, middenveld en experts om te komen tot een betere wettelijke verankering van het recht op ondersteuning

Het systeem in Vlaanderen waarbij kinderen, jongeren en volwassenen met een handicap toegang kunnen krijgen tot een eigen budget op maat van hun ondersteuningsnood, waarmee ze ondersteuning kunnen organiseren, wordt internationaal geprezen en bewonderd. Het gebrek aan middelen en het resultaat daarvan, de wachtlijsten, zijn de smet op het blazoen. Het fnuikt de gelijke rechten en gelijke kansen, inclusie en persoonlijke autonomie van mensen met een handicap.

GRIP bleef er ook in 2025 aandringen op een wetswijziging om het recht op ondersteuning te realiseren. In 2025 bleven we dan ook actief verwijzen naar onze voorstellen van eind 2023 om te komen tot een betere wettelijke verankering van het recht op ondersteuning. Bij onze

reacties op de voorstellen tot hervormingen van het persoonsvolgend budget, bleven we de mogelijkheid om het recht op een eigen budget in de regelgeving te verankeren benadrukken.

We hadden telefonisch, via mail of live contact met Ouders voor Inclusie, Onafhankelijk Leven, Vlaams Patiëntenplatform, Vrouwenraad, Furia en LEVL om te verkennen hoe we via samenwerking de nood aan een sterkere wettelijke verankering publiek kunnen onderstrepen. Andere organisaties zoals Onze Nieuwe Toekomst en Gezinsbond willen op onze uitnodiging ingaan, maar moesten voorlopig andere prioriteiten voorrang geven.

GRIP deed op 17 juni ook een insteek voor de Task Force Independent Living van het European Network on Independent Living over het systeem van persoonsvolgende financiering en welke lessen hieruit te trekken zijn voor een Europees juridisch kader. Op 16 januari verzorgden we input voor de Independent Living Survey van ENIL over de stand van zaken van onafhankelijk leven in ons land.

Op 13 mei bezorgden we op vraag van de Vlaamse Overheid in een gesprek onze input voor een audit over het welzijnsbeleid voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen met een handicap.

OD 14: We oefenen invloed uit op het beleid en voeden het maatschappelijk debat om goede oplossingen te vinden voor de lange wachttijden voor persoonlijke budgetten voor ondersteuning

Op het vlak van persoonsvolgende financiering was het een bewogen en druk jaar voor GRIP. Het hele jaar door zorgde het parlementaire voorstel van decreet over de hervorming van de toeleidingsprocedure PVB voor heel wat werk. We maakten een juridische analyse, volgden de analyses van organen zoals het Vlaams Mensenrechteninstituut, de Vlaamse Adviesraad Handicap NOOZO en de Vlaamse Raad Welzijn op en maakten eigen standpunten op. Op vraag van het Vlaams Parlement dienden we een uitgebreid schriftelijk standpunt in voor de parlementaire hoorzitting op 2 juli. We schreven parlementaire fracties aan, waren live aanwezig bij de bijeenkomsten van de Commissie Welzijn van het Vlaams Parlement, en bij de agenderingen van het voorstel in de plenaire vergadering van

het Vlaams Parlement. Jammer genoeg moesten we vaststellen dat het voorstel van decreet, dat volgens GRIP een achteruitgang inzet van de verworven rechten van personen met een handicap, in december toch goedgekeurd werd door de parlementaire fracties van de regeringspartijen.

Ook de conceptnota van minister Gennez, gesteund door de Vlaamse regering, zorgde bij GRIP voor heel wat beroering. In de pers wezen we op het gevaar voor de eigen regie. Door de vooropgestelde systeemwijziging dreigen veel personen met een handicap niet meer in aanmerking te komen voor een eigen budget voor ondersteuning. In een artikel in Visie.net (juli 2025) en De Gids op Maatschappelijk Gebied (juni 2025) verschaften we informatie en verduidelijkten we onze kijkwijze over de voorgestelde hervormingen. We volgden de hoorzitting op 2 juli in het Vlaams Parlement en dienden hiervoor een schriftelijk standpunt in over de conceptnota. We stelden ons actief open voor overleg met beleidsmakers (kabinet, parlementsleden, ...) en legden ons oor te luisteren bij andere verenigingen over hun zienswijzen. Samen met onze collega gelijkekansenorganisaties Ouders voor Inclusie en Onze Nieuwe Toekomst, en met de Vlaamse Adviesraad Handicap NOOZO, deelden we onze bezorgdheden en vragen op een rondetafel van het kabinet.

Jarenlang stelden we vast: er is enerzijds veel onvrede bij personen met een handicap over de wachtlijsten en er is anderzijds extra ondersteuning nodig om op te komen in de publieke ruimte voor mensenrechten. Of met andere woorden: om mensen met een handicap gelijke kansen te bieden om openbaar te protesteren, is er extra ondersteuning nodig. Daarom bleef GRIP ook in 2025 de **Actiegroep Recht op Ondersteuning** van burgers met een handicap ondersteunen om via publieke actie op te komen voor het recht op ondersteuning. Met een actie in het voorjaar en een actie in het najaar bleef de Actiegroep op een ludieke manier een duidelijke boodschap brengen. De centrale eis bleef 'iedere persoon met een handicap die een erkenning krijgt voor een ondersteuningsbudget van het VAPH moet dit budget meteen krijgen, in plaats van op de wachtlijst te worden gezet'. Dit is een eis die nauw aansluit bij waar GRIP voor pleit. We merkten dat een groeiende groep de Actiegroep volgt op Facebook. Via de acties slaagde de Actiegroep erin om ook de pers te bereiken. Alle communicatie gebeurt vanuit een eigen Gmail-adres. Vanuit GRIP droegen we er in 2025 zorg voor om duidelijk te blijven

maken dat dit een burgergroepering is *ondersteund door* GRIP en geen actiegroep *van* GRIP.

Op 5 mei steunden we ook de actie van collectief BAP in Brussel dat protesteerde tegen de plotse stopzetting van hun Budget d'Assistance Personnelle. We verstuurden een brief naar Elke Van den Brandt en Rudi Vervoort met de vraag om een structurele regeling te voorzien voor directe financiering en persoonlijke assistentie in Brussel.

Op 3 december namen we ook deel aan de actie van de campagne 'Ongehoord?! Niet akkoord!' van een aantal verenigingen van personen met een handicap, gesteund door 30 andere verenigingen, waaronder GRIP.

GRIP IN 2025: voldoende en gepaste ondersteuning om zelfstandig te leven in de maatschappij op basis van zelfregie

- Een nieuwe vorming over het recht op ondersteuning, persoonlijke assistentie en de principes van onafhankelijk leven.
- Groeiende samenwerkingsverbanden binnen het middenveld, onder meer rond het streven naar een wettelijke verankering van het recht op ondersteuning.
- Studie en visievorming vanuit mensenrechtenperspectief bij de aangekondigde hervormingen van het VAPH.
- Ondersteuning van de stem van personen met een handicap die opkomen voor hun recht op ondersteuning.

Doelstelling 4

Een inclusieve werkvloer

OD15: GRIP brengt onder de aandacht dat personen met een handicap recht hebben op betaald werk op de reguliere arbeidsmarkt en dat vrijwilligerswerk en begeleid werken hier niet aan voldoen

In 2025 zette GRIP sterk in op het zichtbaar maken van het recht op betaald werk op de reguliere arbeidsmarkt voor personen met een handicap. Een belangrijk moment hierin was de inspiratiedag echt werk, die plaatsvond op 16 juni en 42 deelnemers samenbracht. GRIP kon rekenen op projectmedewerker Youri Devlaminck om de praktische organisatie op zich te nemen. Tijdens deze dag presenteerden we een reeks initiatieven en projecten die concrete stappen zetten richting inclusief werk. Op die manier maakten we inclusie zichtbaar en tastbaar en boden we inspiratie en praktische handvaten voor beleidsmakers, professionals en ervaringsdeskundigen.

Om het bereik van deze inspiratiedag te vergroten, zette GRIP in op nieuwe mediaproducten, in dit geval een videoverslag dat enkele uren na afloop van de inspiratiedag werd gepubliceerd.

Daarnaast gaf GRIP vorming over écht werk, met aandacht voor het principe 'werken loont', op 12 maart bij Onze Nieuwe Toekomst.

Ook bleven we partner in het GTB-project 'Ik verdien werk', met onder andere deelname aan het werkbezoek van Rob Beenders op 28 mei. We betreuren dat de toekomst van dit specifieke aanbod voor mensen met een handicap met grote ondersteuningsnood niet verder gegarandeerd kan worden.

Tenslotte brachten we de tewerkstellingskloof voor personen met een handicap sterk onder de aandacht via media. We verleenden onze expertise voor een artikel in 'De Tijd' over de tewerkstellingskloof en gaven toelichting bij verschillende mediakanalen. Meer specifiek op 3 december bij de veel beluisterde podcast 'Het Kwartier' (VRT) en op 10 december bij 'De Wereld van Sofie' op Radio 1, waarbij ook een getuigenis van Youri Devlaminck werd gefaciliteerd.

OD16: GRIP draagt ertoe bij dat werkgevers ondersteund worden om mensen met een arbeidshandicap tewerk te stellen

GRIP leverde inspanningen om het netwerk ervaringsdeskundigen rond handicap en werk verder op de kaart te zetten, in samenwerking met GTB. Dit traject bleek echter uitdagend. Er kwamen weinig concrete vragen vanuit werkgevers en de zichtbaarheid en promotie van het netwerk door GRIP kon niet steeds prioritair worden opgevolgd, onder meer door andere ingrijpende beleidshervormingen en verschuivingen binnen het domein werk die extra aandacht vroegen.

Een andere manier waarop GRIP in 2025 heeft ingezet op het ondersteunen van werkgevers is via gerichte gesprekken met wat we 'baanbrekers' noemen: werkgevers die bewust kansen op echt werk creëren voor personen met een handicap die doorgaans geen kansen krijgen op de arbeidsmarkt. In dit kader hebben we onder meer gesprekken gevoerd met Café Joyeux en Platform K.

Verder gaven we op 4 februari een vorming aan medewerkers van het ABVV over inclusieve werkvloeren.

OD17: GRIP ontwikkelt beleidsvoorstellen om het recht op ondersteuning in eigen regie op het vlak van arbeid te versterken. Deze beleidsvoorstellen worden op een sterke manier ingebracht op de beleidstafels en bij de politieke partijen

Via het platform Handicap en Arbeid zette GRIP in 2025 stevig in op beleidswerk rond inclusief werk. GRIP nam deel aan de maandelijkse kernvergaderingen, de denkdag en verschillende werkgroepen van de VDAB. Als kernlid van Handicap en Arbeid ondernam GRIP, onder deze vlag, een hele reeks andere beleidsgerichte acties.

Zo vond 2 keer overleg plaats met de dienst Diversiteitsbeleid van de Vlaamse administratie, met focus op het strategisch plan diversiteitsbeleid en op stimuleringsmaatregelen voor publieke werkgevers. Daarnaast hebben we, samen met NOOZO, het gezamenlijke advies over de stap van school naar werk toegelicht bij verschillende politieke partijen en kabinetten.

Verder gingen we in overleg met het kabinet Sociale Economie over de conceptnota indicering en transitie. We bogen ons daarnaast over de nieuwe beheersovereenkomst van de VDAB, waarbij we specifiek aandacht vroegen voor cruciale aspecten van arbeidsbemiddeling en dienstverlening voor personen met een handicap.

Tot slot droegen we via Handicap en Arbeid bij aan het advies van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap over de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd en de impact daarvan op personen met een handicap.

OD18: GRIP brengt de drempels en de kansen in kaart op het vlak van transitie van onderwijs naar werk. Daarbij worden nieuwe pistes verkend om deze overgang te bevorderen

De transitie van onderwijs naar werk is cruciaal voor het realiseren van het recht op werk en voor de bredere overstap naar volwassenheid voor jongeren met een handicap. Daarom blijft GRIP aandringen op een duidelijk en duurzaam beleid dat inzet op een inclusieve arbeidsmarkt voor jongeren met een handicap. In 2025 werkten we mee aan het advies hierover van Handicap en Arbeid / NOOZO. We werkten ook een eigen standpuntnota uit, met specifieke aanvullingen vanuit de organisatie.

GRIP IN 2025: een inclusieve werkvloer

- GRIP organiseerde een inspiratiedag écht werk, dat concrete handvaten en inspiratie bood.
- GRIP bood vorming rond écht werk en inclusieve werkvloeren.
- Het lukte ons niet om met het Netwerk Ervaringsdeskundigen Handicap getuigenissen te brengen over inclusief werk.
- GRIP ging het gesprek aan met baanbrekers.
- GRIP nam deel aan beleidswerk rond het thema inclusief werk, onder andere via het platform Handicap en Arbeid.
- GRIP bracht een standpuntnota uit over de transitie van onderwijs naar werk.

Doelstelling 5

Recht op inclusief onderwijs

OD19: GRIP zet gerichte acties op om het maatschappelijk én politiek draagvlak voor inclusief onderwijs te vergroten

In 2025 zette GRIP gericht in op het versterken van het draagvlak voor inclusief onderwijs, met aandacht voor zowel publieke opinie als politiek. Een centrale hefboom hiervoor is de verdere uitbouw van de Coalitie voor Inclusief Onderwijs, die in 2025 3 keer samenkwam.

Binnen de Coalitie werd toegewerkt naar de publicatie van de website en een gedeeld charter, waarmee organisaties hun engagement voor inclusief onderwijs expliciet kunnen onderschrijven. De website geeft de Coalitie een duidelijke eigen identiteit en dient als platform om dit charter voor inclusief onderwijs breed te verspreiden. Zo maken we het maatschappelijke draagvlak dat er is ook publiek zichtbaar.

Daarnaast ondernam de Coalitie ook gezamenlijke acties. Zo schreven we parlementsleden aan naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke Commissie Inclusief Onderwijs en werkten we een gezamenlijke reactie uit op de visienota 'Stappenplan richting een inclusiever onderwijs' van minister Demir.

GRIP bleef bovendien inzetten op de nauwe samenwerking met Ouders voor Inclusie en het Steunpunt voor Inclusie. Er vonden meerdere afstemmingen plaats rond inclusief onderwijs en individuele vragen werden gericht doorverwezen, wat bijdraagt tot een sterke samenwerking.

OD20: GRIP volgt nauwgezet het beleid op in verband met inclusief onderwijs en biedt hierover informatie en kritische reflectie (onder meer via artikelen op de website)

Het beleidsinitiatief 'Scholen voor Iedereen' van minister Demir maakte van 2025 een intensief opvolgingsjaar voor inclusief onderwijs. GRIP nam hierin een actieve rol op door beleidsontwikkelingen nauwgezet te analyseren en hierover informatie en kritische reflectie te delen via de website.

Zo publiceerden we inhoudelijke toelichting en een kritische reflectie bij de visienota 'Stappenplan richting inclusiever onderwijs'. Bij het verschijnen van de consultatienota over de evolutie naar 'Scholen voor Iedereen' brachten we een korte aankondiging met aandachtspunten, ondersteund door nieuwe mediaproducten om een breed publiek te informeren.

Daarnaast organiseerde GRIP op 14 november een rondetafelgesprek over inclusief onderwijs. Dit bracht een brede groep betrokken samen uit praktijk, beleid, middenveld en ervaringsdeskundigheid, met als doel te toetsen of het gevoerde beleid op koers ligt om inclusief onderwijs daadwerkelijk te realiseren.

Verder onderzocht GRIP de betekenis van één-campuscholen voor inclusief onderwijs. Dit praktijkgericht onderzoek, uitgevoerd door Seline Somers in opdracht van GRIP, bracht in kaart in welke mate één-campuscholen een hefboom of dwaalspoor zijn voor inclusief onderwijs.

Het onderzoek analyseert de noodzakelijke randvoorwaarden voor inclusief onderwijs, de positie van campusscholen daarin en maakt tegelijk de structurele grenzen van het huidige onderwijssysteem zichtbaar. Gezien de plaats die één-campusscholen innemen in het beleidsinitiatief 'Scholen voor Iedereen' zijn deze inzichten cruciaal voor de verdere uitwerking ervan.

Daarnaast nam GRIP, in zijn rol als belangenbehartiger, actief deel aan beleidsparticipatie via de werkgroep onderwijs van NOOZO - Vlaamse adviesraad handicap. We engageerden ons consequent voor de maandelijkse vergaderingen van deze werkgroep. Ook participeerden we via NOOZO aan de Staten-Generaal inclusief onderwijs, een intensief traject van 5 dagen waarin alle betrokken stakeholders zich bogen over de visie, strategie en aanpak zoals beschreven in de consultatienota over evolutie naar 'Scholen voor Iedereen'. Een aanzienlijk deel van het voorbereidende werk en de eerste sessie vonden plaats in december 2025, de verdere sessies zijn gepland in 2026.

Daarnaast leverde GRIP, op voordracht van NOOZO, een inhoudelijke bijdrage aan de commissie attesteringen. Deze commissie kadert ook binnen het beleidsproces rond de realisatie van 'Scholen voor Iedereen' tegen 2040. De commissie heeft als opdracht om korte termijn de huidige attesteringscriteria voor toegang tot het buitengewoon onderwijs te evalueren en bij te sturen. Daarnaast onderzoekt ze hoe op (middel)lange termijn gewerkt kan worden met een nieuw inschalingsinstrument om de ondersteuningsnoden van minderjarigen in verschillende levensdomeinen in kaart te brengen.

Tot slot onderhield GRIP ook rechtstreeks contacten met beleidsmakers en politieke actoren (6 overlegmomenten), waarin we knelpunten rond inclusief onderwijs signaleren en beleidsvoorstellen bespraken.

OD21: GRIP komt naar buiten met standpunten en beleidsvoorstellen op het vlak van inschrijvingsrecht en recht op ondersteuning. We gaan hierover het gesprek aan met beleidsmakers en politieke partijen

In het kader van OD21 werkte GRIP een nota uit over het inschrijvingsrecht in het onderwijs. Deze nota brengt de huidige situatie en de bestaande knelpunten in kaart, en vormt daarmee meteen ook een inhoudelijke basis voor het verdere debat over dit element binnen inclusief onderwijs. De nota ondersteunt de beleidsdiscussie rond 'Scholen voor Iedereen' in 2026, wanneer we hiermee het gesprek aangaan met beleidsmakers en politieke partijen. Op die manier versterkt GRIP haar rol als inhoudelijke gesprekspartner en belangenbehartiger op het vlak van inschrijvingsrecht en recht op ondersteuning.

GRIP IN 2025: recht op inclusief onderwijs

- We bouwden aan draagvlak voor inclusief onderwijs door samenwerking in de Coalitie voor Inclusief Onderwijs.
- We zorgden voor goede samenwerking met Ouders voor Inclusie en het Steunpunt voor Inclusie wat betreft de praktijk van het inclusief onderwijs.
- We organiseerden een rondetafelgesprek met stakeholders over inclusief onderwijs om na te gaan of het beleid op het juiste spoor zit om inclusief onderwijs waar te maken.
- We onderzochten de betekenis van één-campusscholen binnen het streven naar inclusief onderwijs.
- Binnen het opzet van 'scholen voor iedereen' nam GRIP actief deel aan de Staten Generaal en de commissie attestering.
- We werkten een nota uit over de toepassing van het inschrijvingsrecht binnen het inclusief onderwijs.

Doelstelling 6

Zelfstandig en inclusief wonen in de maatschappij

OD22: GRIP informeert en sensibiliseert over het recht op wonen in de maatschappij, naar beleidsmakers op verschillende bestuursniveaus, middenveldorganisaties, personen met een handicap, experts, ...

We ontwikkelden een vorming over het recht op wonen in de maatschappij. Die brachten we voor het eerst op de REVA-beurs, en later in het jaar in onze 2 bruispunten voor inclusie. In het bruispunt Brugge (19 november) was dit in samenwerking met Ouders voor Inclusie, die de inleiding mee verzorgden. In bruispunt Hasselt (29 november) ging Onze Nieuwe Toekomst na onze vorming aan de slag met gesprekstafels over het thema wonen.

We gingen ook in op de vraag van lokaal welzijns- en gelijkekansenbeleid in Roeselare om in hun evenement 'Elk telt' op 23 oktober de deelnemers te voeden rond het recht op wonen van personen met een handicap.

In 2025 speelden we verder in op actuele beleidskwesties, waarover we informeerden en sensibiliseerden vanuit ons mensenrechtenperspectief. In het voorjaar publiceerden we een informatief artikel op onze website over het actuele thema van de middelentoets en eigendomsvoorwaarden om toegang te krijgen tot sociale huisvesting. Op basis van dit artikel namen we op 11 december deel aan een rondetafel van de Vrije Universiteit Brussel in het kader van een onderzoek van de Vlaamse Overheid over de vermogenstoets / middelentoets.

OD23: GRIP voedt het beleid en het maatschappelijk debat over het belang van voldoende sociale en betaalbare woningen die aangepast zijn aan de noden van mensen met een handicap

We nodigden parlementsleden uit op een debatlunch over het recht op wonen in de maatschappij. Dit was een inspirerende middag waarbij we met de aanwezige parlementsleden in gesprek gingen over tal van aspecten van het woonbeleid. De illustraties van problematieken aan de

hand van persoonlijke getuigenissen zorgden voor extra beklijvende ervaringen. Dave Sinardet modereerde het gesprek.

Met een zeer ruime delegatie van GRIP maakten we in het begin van het najaar kennis met de raadgever van het kabinet Wonen. Ook hier zorgden we ervoor dat persoonlijke toelichting door ervaringsdeskundigen over deze thematieken onze punten verlevendigden. In 2026 zetten we verder in op deze relatie.

Op 10 juni hadden we op onze vraag een verkennend gesprek met twee beleidsadviseurs Wonen van de provincie Antwerpen over onze online brochure voor lokale besturen en het recht op wonen van personen met een handicap. Later die dag hadden we ook een overleg met het kabinet van schepen Vanhoenacker in de stad Kortrijk over hetzelfde thema. Dat was op hun vraag. Op die manier hopen we lokaal beleid verder te voeden over de verschillende aspecten van recht op wonen van personen met een handicap.

Naar aanleiding van de verspreiding bij academici van onze online brochure over wonen, kregen we de mogelijkheid om onze brochure voor te stellen in de blog van de Universitaire Stichting voor Armoedebestrijding (USAB). Dat artikel verscheen op 12 juni. Er kwam ook een verwijzing via QR-code in het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting (focus op wonen) dat op 5 december openbaar werd voorgesteld.

Op onze website verschenen 3 artikels die aspecten van betaalbaar en toegankelijk wonen belichten en telkens andere thema's in de kijker zetten. Specifiek zoomden we in op aanpassingen aanbrengen bij bouwen, leven in een cohousingproject en de uitdagingen om voldoende ondersteuning te voorzien bij zelfstandig wonen. Telkens werden de artikels naast onze eigen kanalen ook elders verspreid: bij de Vlaamse Ouderenraad, cohousing Eikenberg, carehousing.

OD24: GRIP bestudeert de realiteit in Vlaanderen op het vlak van recht op wonen in de maatschappij met eigen regie ook over de ondersteuning en vertaalt dit naar voorstellen voor deïstitutionalisering

De Academische Werkplaats Deïstitutionalisering (AWDI) die vorig jaar het laatste jaar van de lopende projectperiode inging, riep ons niet meer samen om samen na te denken over deïstitutionalisering vanuit een mensenrechtenperspectief. We publiceerden een artikel op onze website over onze visie op de AWDI, met een voorstel over welk soort Academische Werkplaats in de toekomst nodig is. We verduidelijkten ook wat de betrokkenheid is geweest van GRIP bij de AWDI.

We woonden het afsluitende colloquium bij in oktober. In de loop van 2025 werd een traject opgestart met de naam Perspectief 2040. Er werden 6 strategische cirkels opgestart. We namen deel aan de strategische cirkel Wonen en Leefomgeving, georganiseerd door het VAPH in samenwerking met het departement Wonen. We berichtten hierover op onze website. In onze insteken verwerkten we onze voorstellen voor een inclusief woonbeleid en voorstellen voor deïstitutionalisering.

GRIP IN 2025: zelfstandig en inclusief wonen in de maatschappij

- Een vorming over het recht op wonen in de maatschappij en een presentatie daarvan op de REVA-beurs, in Bruispunt Brugge en in Bruispunt Hasselt.
- Een debatlunch met 3 deelnemers van verschillende politieke partijen.
- 3 getuigenissen over toegankelijk en betaalbaar wonen met publicatie op diverse platformen.
- Verdere betrokkenheid bij en 2 artikelen over de Academische Werkplaats Deïstitutionalisering (AWDI) op onze website.
- Deelname aan de strategische cirkel Wonen en Leefomgeving van Perspectief 2040.

Doelstelling 7

Een menswaardig inkomen

OD25: GRIP zorgt voor meer bewustwording over de kwetsbare inkomenspositie en de drempels voor een menswaardig inkomen

GRIP heeft in het voorbije werkjaar actief bijgedragen aan de bewustwording rond de structureel kwetsbare inkomenspositie van personen met een handicap. Vanuit een mensenrechtenperspectief brachten we in kaart hoe bestaande sociale beschermingsmechanismen onvoldoende beantwoorden aan de reële kosten en drempels waarmee personen met een handicap geconfronteerd worden. GRIP illustreerde knelpunten om tot een menswaardig inkomen te komen in samenwerking met structurele of occasionele partners.

Hierbij was het belangrijk om de dagelijkse realiteit van ervaringsdeskundigen weer te geven zoals die is, met respect voor privacy en menswaardigheid. Het was aan de getuigen om te beslissen of zij wilden getuigen onder een pseudoniem of onder eigen naam.

GRIP publiceerde in coproductie met partners 3 getuigenissen over de drempels voor een menswaardig inkomen voor personen met een handicap:

- Getuigenis 1: 'Schrik om mijn uitkering te verliezen is voortdurend aanwezig', gepubliceerd op 9 september 2025 in samenwerking met het Nieuwsblad.
- Getuigenis 2: 'Absurd hoe we de prijs van de liefde blijven betalen', gepubliceerd op 13 oktober 2025 in samenwerking met Persephone vzw.
- Getuigenis 3: 'Erwin, een ervaringsdeskundige leven in armoede aan het woord', gepubliceerd op 5 december 2025 in samenwerking met Netwerk tegen Armoede (NTA) en SAAMO. Deze getuigenis werd online overgenomen door andere spelers uit het handicapveld, met erkenning van GRIP én onze partners.

OD26: GRIP brengt het perspectief van personen met een handicap aan binnen het armoedebeleid

GRIP heeft structureel en doelgericht bijgedragen aan het armoedebeleid op Vlaams en federaal niveau vanuit het perspectief van personen met een handicap. GRIP positioneert handicap uitdrukkelijk als een structurele factor binnen het armoedebeleid.

Dankzij een nieuwe en verhoogde personeelsinzet op het domein inkomen (van 0,2 VTE naar 0,4 VTE) kan GRIP een combinatie realiseren van deelname aan relevant armoedeoverleg, dialoog met beleidsactoren en inhoudelijke signalering van knelpunten op basis van ervaringsdeskundigheid.

GRIP had 3 keer overleg met het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding (BAPN). Via de uitwisseling met BAPN bracht GRIP het handicapspecifiek perspectief in en proberen we in beleidsdialogen over armoede ook de

realiteit van personen met een handicap te weerspiegelen. GRIP onderhoudt daarnaast contacten met het Netwerk tegen Armoede (NTA). En op 23 september namen we deel aan een bijeenkomst van het Federaal Permanent Armoedeoverleg (voortkomend uit het interbestuurlijke overleg rond armoedebestrijding).

Tot slot wilde GRIP in dialoog gaan met politieke en administratieve spelers over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). GRIP had het voorbije jaar gerichte contacten met beleidsmakers en administraties in het kader van de uitwerking en opvolging van het VAPA 2025–2029.

OD27: GRIP beïnvloedt het beleid om te zorgen dat er voldoende hoge loonsvervangende uitkeringen zijn (ook in combinatie met loon uit werk, bij samenwonen) en dat mensen hun integratietegemoetkoming behouden

GRIP heeft gericht ingezet om inzicht te krijgen in de mogelijkheden en moeilijkheden bij de combinatie van een vervangingsinkomen en het behoud van de integratietegemoetkoming.

Als basis voor deze doelstelling ontwikkelde GRIP als actie een bundel met getuigenissen die signalen over de combinatie van een vervangingsinkomen en een integratietegemoetkoming samenbracht. Deze bundel fungeert als een inhoudelijk referentiekader voor beleidsmakers, journalisten en middenveldorganisaties.

Parallel hieraan onderzochten we de uitwerking van het beleid over de combinatie werk en uitkering en de effecten ervan op personen met een handicap. Dit onderzoek verdiept en actualiseert een eerdere analyse vanuit het project Handicap en Arbeid en geeft vorm aan toekomstige standpuntvorming en gerichte beleidsinterventies.

GRIP IN 2025: een menswaardig inkomen

- GRIP publiceerde en verspreidde in coproductie met partners 3 getuigenissen over de drempels voor een menswaardig inkomen voor personen met een handicap.
- GRIP ontwikkelde een bundel met getuigenissen die signalen over de combinatie van een vervangingsinkomen en een integratietegemoetkoming samenbracht.
- GRIP onderzocht verder de combinatie werk en uitkeringen.
- Door nieuwe contacten met het Netwerk Tegen Armoede en het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding bracht GRIP het perspectief van personen met een handicap aan binnen het armoedebeleid
- GRIP dialogueerde met politieke en administratieve spelers rond het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Doelstelling 8

Een sterke mensenrechtenorganisatie – kwestie van organisatie

KO1: GRIP is een zelforganisatie en wordt bestuurd en aangestuurd door ervaringsdeskundigen

De algemene vergadering van GRIP kwam 2 keer bijeen.

Het GRIP-bestuur (9 bestuurders) kwam zoals voorzien 5 keer bijeen. In het voorjaar werd een herziening van het intern reglement afgewerkt. In het najaar kwam de nood aan bod om de besluitvorming en onze eigenheid als zelforganisatie verder te verfijnen. Dit krijgt vorm in een specifiek verbeterproject dat opstart in het voorjaar van 2026.

GRIP IN 2025: zelforganisatie, bestuurd en aangestuurd door ervaringsdeskundigen

- 2 bijeenkomsten van de algemene vergadering.
- 5 bijeenkomsten van het bestuur.
- Herziening van het intern reglement.

KO2: GRIP is een organisatie van ervaringsdeskundigen die de inhoud van GRIP bepalen

De viering van 25 jaar GRIP werd ingezet met een medewerkersfeest op 14 december.

Op het bestuur (3 juni) werd de jaarlijkse update van het vrijwilligersbeleidsplan besproken. De voorziene bevraging bij de GRIPpers over diversiteit is wegens werkdruk nog niet kunnen doorgaan.

De Denkgroep van GRIP is een soort open-ledenvergadering waarin de voortgang van inhoudelijke projecten en lopende initiatieven wordt besproken. Alle vrijwilligers zijn welkom om deel te nemen en er is tijd voorzien voor vragen en opmerkingen. De online vergadering gaat altijd een half uur vooraf open, zodat er tijd is voor een informele uitwisseling. Ook wanneer we samenkomen op GRIP is er eerst een ontmoetingsmoment voorzien. In 2025 organiseerden we zoals voorzien 4 bijeenkomsten van de denkgroep.

Mensen die willen aansluiten bij GRIP, nodigen we uit voor een kennismakingsgesprek. In 2025 gaven 6 mensen aan interesse te hebben. Uiteindelijk werden er 5 nieuwe mensen actief binnen GRIP.

Vrijwilligers ontvingen in februari, april, juni en december het interne e-zine GRIPplus. In deze online-nieuwsbrief wordt teruggekoppeld over beslissingen van het bestuur, nieuwe publicaties en thema's die in de verschillende netwerken aan bod komen. Daarnaast worden nieuwe vrijwilligers voorgesteld en is er aandacht voor nieuws en bijdragen van

vrijwilligers zelf. Ter gelegenheid van de Week van de Vrijwilliger verscheen er in maart een extra editie van GRIPplus.

Een kort overzicht van de netwerken van ervaringsdeskundigen:

- In 2025 zijn we een nieuw **Netwerk Mensenrechten** opgestart. Er gingen 2 bijeenkomsten door. Dit netwerk volgt de acties op die onder de strategische doelstelling 'een sterk beleid voor mensenrechten van personen met een handicap' vallen. In dit netwerk volgden we ook de vertegenwoordiging van GRIP in onder meer het VMRI en UNIA op.
- Het **Netwerk Kijk op Handicap** kwam 2 keer bijeen. Daarbij kwamen onder meer aan bod:
 - Het onderzoek naar cultuurparticipatie
 - De beheersovereenkomst van de VRT
 - Het NOOZO-advies ervaringsdeskundigheid
 - De podcastreeks Inclusieklap
- Het **Netwerk Ondersteuningsbeleid** kwam 5 keer samen en volgde de actualiteit op van het ondersteuningsbeleid. We analyseerden de parlementaire voorstellen voor hervorming van de toelidingsprocedure PVB en de conceptnota van minister Gennez. Beide hervormingen lichtten we toe in webartikels, artikels in andere kanalen en nota's aan beleidsmakers. Hierbij brachten we actief de zienswijze van GRIP en verwerkten we een juridische beoordeling. We stuurden aan op dialoog met de politieke initiatiefnemers en gingen in gesprek met zij die hiervoor openstonden. We gingen met onze voorstellen voor een sterkere wettelijke verankering van het recht op ondersteuning in gesprek met beleidsmakers en middenveldorganisaties. We ontwikkelden een vorming over het recht op ondersteuning en de principes van persoonlijke assistentie en independent living.
- Het **Netwerk Werk** kwam 2 keer samen. Het netwerk boog zich over de uitwerking van een standpuntnota over de transitie van onderwijs naar werk, met het bepalen van inhoudelijke zwaartepunten voor de verdere inzet van GRIP. Daarnaast gaf het netwerk vorm aan de inspiratiedag echt werk in het voorjaar. De inspiratiedag werd nadien

geëvalueerd en het netwerk verkende hoe we een volgende editie vorm willen geven.

- Het **Netwerk Onderwijs** kwam 4 keer samen en volgde het beleid rond inclusief onderwijs nauwgezet op. Binnen het netwerk werd het beleidsdossier 'Scholen voor Iedereen' gezamenlijk geanalyseerd en werden inhoudelijke producten voorbereid. We gaven vorm aan het rondetafelgesprek over inclusief onderwijs en voerden belangrijke discussies rond het inschrijvingsrecht en de rol ervan binnen inclusief onderwijs. Daarnaast werd binnen het netwerk nagedacht over nieuwe vormen van actie en het inzetten van mediaproducten om het maatschappelijk draagvlak voor inclusief onderwijs te versterken.
- Het **Netwerk Wonen** kwam 2 keer samen. Het netwerk volgde de actualiteit rond wonen op en speelde hierop in. We zorgden voor een vorming over het recht op wonen, die we bij verschillende gelegenheden brachten. We verspreidden onze brochure voor lokale besturen en gingen hierover in gesprek met verschillende beleidsmakers. Met een ruime delegatie van ons netwerk hadden we een verkennend overleg met het kabinet Wonen. In onze debatlunch brachten we parlementsleden samen om onze kennis en standpunten toe te lichten en samen in gesprek te gaan. We verspreidden artikels over wonen op basis van getuigenissen van leden van het netwerk of uit ons ruimere netwerk.
- Het **Netwerk Inkomen** kwam 2 keer samen. Tijdens deze bijeenkomsten deelden de leden zowel hun persoonlijke ervaringen in de zoektocht naar een menswaardig inkomen als hun actuele bezorgdheden. Op basis daarvan gaven zij aan waar GRIP in het werkjaar 2025 en in de toekomst inhoudelijke accenten kan leggen. Daarnaast engageerden leden van het Netwerk Inkomen zich om te getuigen of om actief mee op zoek te gaan naar getuigenissen voor interviews en publicaties. Tijdens de netwerkmomenten was er ook ruimte om successen en gerealiseerde acties van het voorbije werkjaar te vieren.

We hebben in 2025 geen interne vormingen voor vrijwilligers kunnen opzetten. Een aantal GRIPpers sloten wel aan bij de vormingsdag mensenrechten op 27 november.

Deelname vrijwilligers aan externe studiedagen

- 19 maart, Europa oordeelt over Vlaams Woonbeleid, Woonzaak, Xavier Deruytter
- 28 maart, Twee jaar Vlaams Mensenrechteninstituut, VMRI, Luc Demarez
- 24 mei, Dag van de sociale huurder, VIVAS, Xavier Deruytter
- 24 juni, Studiedag over maatwerk, Enil, Jos Wouters, Youri Devlaminck en Tess Van Deynse
- 6 oktober, Studienamiddag over het standstill-beginsel in artikel 23 Gw., VUB, Luc Demarez
- 1 december, Voorstelling wooncahier 'Toegang tot collectiever wonen', Provincie Antwerpen, Chris Robbroeckx en Tess Van Deynse
- 15 december, Volledige en volwaardige werkgelegenheid, SERV, Jos Wouters

GRIP IN 2025: organisatie van ervaringsdeskundigen die de inhoud bepalen

- Medewerkersfeest naar aanleiding van 25 jaar GRIP.
- 4 vergaderingen van de Denkgroep.
- 7 thematische netwerken, minimaal 2 bijeenkomsten per netwerk per jaar.
- 5 nieuwe vrijwillige medewerkers.
- 4 keer een GRIPplus.
- Extra GRIPplus naar aanleiding van de Week van de Vrijwilliger.

KO3: GRIP is gericht op samenwerking

In onze vernieuwde rol als partnerorganisatie Gelijke Kansen hebben we ingezet op de samenwerking met andere partnerorganisaties. Zo gingen er 2 uitwisselingen door met Ouders voor Inclusie (OVI) en Onze Nieuwe

Toekomst (ONT) waarbij concrete plannen werden uitgewerkt voor samenwerking. Daarnaast was er ook een kennismakingsgesprek met het team Diversiteit van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Per thema hebben we ook verkend welke de mogelijke actoren zijn waarmee we een samenwerking kunnen aangaan. We werken hierbij vaak met de methodiek van de samenwerkingskaart en maken afspraken rond concrete acties of projecten die we als partners uitwerken. Een samenwerkingskaart werd opgemaakt voor Crippling the Space en voor Trefpunt STAN. In een reeks contacten werd ook de samenwerking rond de Trefdag Handicap in 2027 aangekaart.

GRIP zet ook steeds in op samenwerking met academici. In 2025 verzorgden we 11 betekenisvolle contacten met onderzoekers, onder meer:

- over inclusief werk met Andries Baeken (Department of Management, Deakin University, Melbourne)
- over discriminatie op de arbeidsmarkt met Louis Lippens (postdoctoraal onderzoeker aan Universiteit Gent)
- over communicatie en campagnes op het vlak van discriminatie met Elien Diels (Public Governance KU Leuven)
- over woonbeleid met Jill Coene (coördinator USAB en jaarboek armoede en sociale uitsluiting)
- over Kijk op Handicap met Elisabeth De Schauwer (vakgroep Orthopedagogiek Universiteit Gent)

GRIP IN 2025: samenwerking

- Versterking samenwerking met partnerorganisaties OVI en ONT.
- Samenwerkingskaart met Crippling the Space en STAN.
- Verkenning organisatie TREFDAG HANDICAP 2027.
- 11 contacten binnen academisch netwerk.

KO4: GRIP staat sterk in communicatie

Belangrijk voor deze doelstelling was de opstart van onze nieuwe medewerker communicatie Luk Dewulf vanaf 1 juni 2025. Hij heeft de opdracht om onze communicatie, onder meer via sociale media, te versterken.

We gebruiken diverse en gepaste communicatiekanalen: website, nieuwsbrieven, Facebook, ...

In 2025 werd intensief ingezet op digitale communicatie. De website telde gemiddeld 1.000 bezoekers per maand en het aantal volgers op Facebook nam toe tot meer dan 7.700. Er verschenen 7 edities van de GRIP-nieuwsbrief (e-zine) en ook via Instagram bleef GRIP actief zichtbaar.

Gedurende het jaar werden 48 artikels op de website gepubliceerd. Een selectie:

- GRIP steunt protest tegen afschaffing Brussels PAB (15 januari)
- Federaal regeerakkoord & handicap (3 maart)
- Het standstill-beginsel (3 april)
- Mogen sociale huurders spaargeld en een woning hebben? (19 mei)
- GRIP standpunt voorgestelde hervormingen ondersteuningsbeleid (1 juli)
- Alle beleidsniveaus moeten het recht op wonen helpen realiseren (17 juli)
- De cumulmaatregel...3 veelvoorkomende misvattingen (28 augustus)
- Wat voor Academische Werkplaats De-Institutionalisering is er nodig in de toekomst? (9 september)
- 'Absurd hoe we de prijs van de liefde blijven betalen' (13 oktober)
- De federale regering hervormt de inschakelingsuitkering (20 november)
- Kan een rechtsbijstandverzekering ons helpen om onze rechten als personen met een handicap te beschermen? (17 december)

In 2025 kwam GRIP 23 keer in de pers, waarvan 20 keer in de populaire pers. Heel wat online kranten en tijdschriften namen de berichten van GRIP over. In de vakpers werd GRIP 3 keer vermeld. Enkele uitschieters:

26 mei – ‘Wachtlijst mensen met beperking op de schop: “We willen iedereen een hulpaanbod doen”’ (De Standaard, online), met quote van Luc Demarez.

27 mei – ‘Een grote achteruitgang op het vlak van zelfregie’ (De Morgen, gedrukt), met vermelding van GRIP en quote van Luc Demarez.

28 mei – ‘Minder wachtlijsten, maar niet minder problemen’ (Nieuwsblad, gedrukt en online), met quote van Luc Demarez.

9 september – ‘Tess leeft met autisme en komt met haar uitkering niet boven de armoedegrens uit: “Financieel plannen voor later is moeilijk”’ (Nieuwsblad, gedrukt en online), artikel met ervaringsdeskundige Tess Van Deynse en aanvulling van Xavier Deruytter (GRIP).

25 november – Humo recensie van podcastreeks Inclusieklap: ‘In ‘Inclusieklap’ zegt Rob Vanoudenhoven waarom ‘Down the Road’ ons geen hink, stap of sprong dichterbij inclusie brengt’.

2 december – ‘België blijft achter in tewerkstelling mensen met een handicap: “Een eerste job vinden is bijna onmogelijke opdracht”’ (De Tijd, gedrukt en online), commentaar van GRIP (Nina Boddin).

3 december – GRIP (Nina Boddin) in VRT Podcast het kwartier over tewerkstelling.

10 december – ‘Als u nu op het werk bent, kijk eens goed rond.’ (De Wereld van Sofie, Radio 1), toelichting door beleidsmedewerker Nina Boddin.

GRIP IN 2025: communicatie en publicaties

- Opstart van een nieuwe communicatiemedewerker op GRIP.
- Meer dan 7.000 likes op Facebook.
- 7 keer GRIP-nieuwsbrief.
- 23 keer in de pers.

KO5: GRIP biedt vorming

Binnen onze rol als dienstverlener hebben we in 2025 ingezet op het verder stroomlijnen en verspreiden van het vormingsaanbod van GRIP. In 2025 realiseerden we bijna een verdubbeling (ten opzichte van 2024) van het aantal vormingen aangeboden door GRIP. We tellen 13 vormingen.

We zijn een plan opgestart om ons vormingsaanbod te versterken. Daarbij vinden we het belangrijk om de betrokkenheid van ervaringsdeskundigen te versterken. Nu al bieden we de meeste vormingen aan in duovorm: een GRIP beleidsmedewerker samen met een ervaringsdeskundige.

In 2025 zijn er 7 vormingen op vraag doorgegaan, onder meer bij INTER, bij de opleiding Sociaal Werk aan de Arteveldehogeschool, bij diversiteitsconsulenten van het ABVV, bij onze partnerorganisatie ONT.

Daarnaast hebben wij in open aanbod ook 2 vormingen verzorgd op de REVA-beurs en 3 vormingen op de eigen vormingsdag mensenrechten.

Op vraag van Huis van de Mens West-Vlaanderen verzorgden we ook een webinar over mensenrechten voor personen met een handicap ('Doe ne keer geweune' op 25 november).

Het **Getuigennetwerk** is sinds 2005 een structureel onderdeel van de werking van GRIP. Via dit netwerk delen ervaringsdeskundigen hun persoonlijke verhaal in scholen, met een focus op sociale opleidingen in het secundair en hoger onderwijs en op de lerarenopleiding. In 2025 ontving GRIP 45 aanvragen, waarvan 41 getuigenissen zijn doorgegaan.

GRIP IN 2025: vormingsaanbod

- Verdubbeling van het aantal vormingen aangeboden door GRIP (13).
- Opstart plan om ons vormingsaanbod te versterken.
- 41 getuigenissen in scholen.

KO6: Monitoring en evaluatie van de doelstelling met het oog op impact

Bij de uitvoering van het meerjarenplan als partnerorganisatie Gelijke Kansen monitoren we nauwgezet de realisatie van de strategische en operationele doelstellingen. Hiermee willen we beantwoorden aan de verwachting van de overheid om duidelijkheid te verschaffen over de beoogde resultaten, met concrete indicatoren.

We werken dit uit in 3 monitortabellen.

TABEL 1: beoogde resultaten van het meerjarenbeleidsplan per strategische doelstelling in termen van outcome-doelstellingen. Deze strategische evaluatie ondernemen we na 2 jaar (voorjaar 2027) en na 4 jaar (voorjaar 2029).

TABEL 2: de resultaatsindicatoren voor de rollen als partnerorganisatie. Per rol leggen we 3 concrete resultaatsindicatoren vast die van toepassing zijn voor de 5 jaar van het meerjarenplan. Deze indicatoren worden jaarlijks geëvalueerd en toegevoegd aan het jaarverslag.

TABEL 3: de resultaatsindicatoren voor de acties en initiatieven per werkjaar. Hierbij zijn in afspraak met Gelijke Kansen strikte resultaatsindicatoren vastgelegd die we hanteren als minimaal te behalen resultaten voor onze jaarsubsidie. Doorheen het werkjaar monitoren we dit als onderdeel van onze jaaractielijst.

GRIP IN 2025: monitoring en evaluatie

- Monitoring van het jaarplan op basis van 33 prioritaire acties met resultaatsverbintenis.
- Daarnaast ook monitoring van indicatoren op het vlak van de rollen als partnerorganisatie Gelijke Kansen.

KO7: Personeelsbeleid

Heel belangrijk in 2025 was de uitbreiding van het GRIP-team op basis van de nieuwe subsidie als partnerorganisatie Gelijke Kansen.

Het nieuwe team ziet er als volgt uit:

- 0,4 coördinator - Patrick Vandelanotte
- 0,6 beleidsmedewerker mensenrechten en kijk op handicap - Patrick Vandelanotte
- 0,8 beleidsmedewerker ondersteuning en wonen - Katrijn Ruts
- vanaf 16 april een fulltime beleidsmedewerker werk, onderwijs en kijk op handicap – Nina Boddin
- vanaf 2 mei 0,4 beleidsmedewerker inkomen – Xavier Deruytter
- 0,6 medewerker administratie en vrijwilligers – Marie Aeles, vanaf 1 oktober vervangen door Sofie Willems
- 0,8 medewerker organisatie en financiën - Hayat Adahchour
- vanaf 1 juni 0,5 medewerker communicatie – Luk Dewulf
- een deeltijdse coach van een bestuurder met een verstandelijke beperking

Het team werd versterkt door:

- projectmedewerker werk: Youri Devlaminck (van maart tot en met juni 2025).
- projectmedewerker onderzoek campusscholen: Seline Somers (van september tot en met november 2025).
- projectmedewerker rechtsbijstandverzekering: Youri Devlaminck (van september tot en met december 2025).

Belangrijke opdrachten voor freelancers:

- Lynn Formesyn verzorgde de brochure 'JA zeggen, JA doen'.
- Kwinten Van Heden werkte aan het onderzoek rond cultuurparticipatie van acteurs met een handicap.

Begin 2025 konden we ook de update van de functiebeschrijvingen afwerken, wat natuurlijk goed van pas kwam bij de hersamenstelling van ons team.

Aangezien we pas eind 2024 bericht kregen over de toekenning van de subsidie, hebben we de uitbreiding van het team pas begin 2025 in gang kunnen zetten. De nieuwe medewerkers zijn aldus pas in het tweede kwartaal van 2025 kunnen opstarten. Dit had een weerslag op de uitvoering van het jaarprogramma, waarbij we toch vaststellen dat een aantal acties volgens het jaarplan vertraging opliepen tot zelfs voor afwerking werden doorgeschoven naar begin 2026.

De personeelscommissie werd nauw betrokken bij de aanwerving van de nieuwe personeelsleden en kwam daarnaast ook nog 1 keer bijeen in het najaar.

En dan hadden we een tweede pensionering in ons kleine GRIP-team. Eind september ging Marie Aeles op pensioen. Zij werkte sinds 2008 bij GRIP en was een stevige ruggengraad op vlak van organisatie. Marie verzorgde ook de vrijwilligerswerking, onder meer het getuigennetwerk. Marie wordt binnen het GRIP-team opgevolgd door Sofie Willems.

Stafmedewerkers van GRIP volgen vorming met het oog op verdere professionalisering.

- 19 maart, Europa oordeelt over Vlaams Woonbeleid, Woonzaak, Katrijn Ruts
- 25 maart, Studiedag samenwerken aan mensenrechten, FIRM, Patrick Vandelanotte
- 28 maart, Twee jaar Vlaams Mensenrechteninstituut, VMRI, Patrick Vandelanotte en Katrijn Ruts
- 24 mei, Dag van de sociale huurder, VIVAS, Xavier Deruytter
- 24 juni, Studiedag over maatwerk, ENIL, Nina Boddin
- 23 september, Studiedag referentiebudgetten als kompas voor sociaal beleid, Thomas More, Xavier Deruytter

- 6 oktober, Studienamiddag over het standstill-beginsel in artikel 23 Gw., VUB, Katrijn Ruts en Patrick Vandelanotte
- 17 oktober, Colloquium 2025 Deïstitutionalisering, mensenrechten en publieke verantwoording, AWDI, Katrijn Ruts en Patrick Vandelanotte
- 30 oktober, Arbeidsmarktcongres, WEST4WORK, Youri Devlaminck
- 20 november, Rechten op de drempel, Kinderrechtencommissariaat, Nina Boddin
- 1 december, Voorstelling wooncahier 'Toegang tot collectiever wonen', Provincie Antwerpen, Katrijn Ruts
- 5 december, Jaarboek Armoede en Ongelijkheid, thema Wonen, USAB, Katrijn Ruts

GRIP IN 2025: personeelsbeleid

- We konden ons team uitbreiden: Nina Boddin en Xavier Deruytter kwamen erbij als beleidsmedewerkers en Luk Dewulf als communicatiemedewerker.
- We werkten de update van de functiebeschrijvingen af.
- Marie Aeles ging op pensioen en Sofie Willems kwam haar vervangen.

KO8: Duurzame organisatie en financiering

Natuurlijk is de erkenning van GRIP als partnerorganisatie Gelijke Kansen met een meerjarenplan van 2025 tot 2029 een sterke peiler voor de duurzaamheid van de organisatie. We waarderen in sterke mate het vertrouwen en geloof vanuit de minister van Gelijke Kansen en de Vlaamse regering voor het werk dat wij doen op vlak van mensenrechten en inclusie van personen met een handicap.

In 2025 mochten we ook rekenen op giften voor een totaal bedrag van 20.232 euro. We vermelden hierbij de gift van Wheelchairity van 10.000 euro. Bijzonder waren ook de giften die werden gedaan ter gelegenheid van een geboorte, waarbij ouders hun familie en vrienden uitnodigden om onze organisatie te steunen. Een bijzondere blijk van betrokkenheid die we met grote dankbaarheid vermelden.

De financiële commissie binnen GRIP volgt de begroting en de volledige financiële situatie van GRIPvzw op. Deze commissie kwam in 2025 3 keer samen.

GRIP IN 2025: duurzame organisatie en financiering

- Erkenning als partnerorganisatie met subsidie voor meerjarenplan dat loopt van 2025 tot 2029.
- Giften voor een totaal van 20.232 euro.
- 3 bijeenkomsten van de financiële commissie.

Bijlagen

Ledenlijst AV sinds de AV op 18 november 2025

Brent Basyn
Carolien Callens
Luc Demarez
Marijn Depraetere
Cedric Depuydt
Youri Devlaminck
Nadia Hadad
Kjartan Heynderick
Herman Hillen
Ans Janssens
Hermi Ombelets
Paul Pasteels
Dominiek Porreye
Seline Somers
Viviane Sorée
Eddy Schelfhout
Patrick Schelfhout
Luc Vanheden
Tess Van Deynse
Anja Van Impe
Leon Verelst
Johan Vermeiren
Jos Wouters

Ledenlijst bestuur sinds de AV van 18 november 2025

Luc Demarez
Marijn Depraetere
Nadia Hadad
Kjartan Heynderick
Herman Hillen
Seline Somers
Patrick Schelfhout
Tess Van Deynse
Jos Wouters

Met de steun van

